

Institut za arheologiju

IZVJEŠĆE

**O REZULTATIMA MAKROSKOPSKE ANALIZE
TALIONIČKOG OTPADA S ARHEOLOŠKOG NALAZIŠTA
*HLEBINE – VELIKE HLEBINE***

- iskopavanje 2017. godine -

Dr. sc. Tajana Sekelj Ivančan

Ovo Izvješće napravljeno je za potrebe istraživačkog znanstvenog projekta TransFER kojeg financira Hrvatska zaklada za znanost, a provodi se u Institutu za arheologiju

---

Ljudevita Gaja 32, 10000 Zagreb, Hrvatska
tel: 6150 250, fax: 6055 806 (uprava); 6155 650, fax: 6055 878 (računovodstvo)
www.iarh.hr; e-mail: iarh@iarh.hr
OIB: 59796264563

Zagreb, kolovoz 2018. godine

U predmetnom Izvješću donose se rezultati makroskopske analize talioničkog otpada s arheološkog nalazišta **Hlebine-Velike Hlebine**, i to iz druge kampanje iskopavanja provedene tijekom 2017. godine. Lokalitet je prvi puta arheološki istraživani u 2016. godini, tako da je iskopavanje iz 2017.g. nastavak započetih istraživanja koja su financirana sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske. No, kako ona nisu bila dostatna za posterenske aktivnosti te zbog dobivenih prvih rezultata i prepoznatog značaja ovog nalazišta vezanog uz talioničku djelatnost, sve daljnje obrade su uvrštene u znanstvena istraživanja u okviru projekta TransFER, financiranog od Hrvatske zaklade za znanost, jer se očekuje da će analize koje su u planu značajno pridonijeti znanstvenim spoznajama vezanim uz ovu gospodarsku djelatnost na području sliva rijeke Drave, kojom se projekt bavi (osnovna tema znanstveno-istraživačkog projekta TransFER).

Uvod

Kako bi se odabrali najbolji uzorci za daljnje planirane laboratorijske geokemijske i druge analize vezane uz taljenje željezne rude potrebno je prikupljenu građu pripremiti za obradu. Tako je tijekom lipnja 2018. godine sva građa s arheoloških iskopavanja oprana i osušena (T. Sekelj Ivančan, M. Ivančan) te pohranjena u 48 vreća zgure, 40 vreća lijepa te 13 vrećica šljunka, 3 vrećice kamena, a prikupljena su i 3 uzorka za koje se pretpostavlja da su ruda. Osnovnoj analizi pristupilo se 8. srpnja te se u 18 radnih dana (do 31. srpnja) kompletan talionički otpad obradio. Makroskopska analiza talioničkog otpada – zgure, lijepa, šljunka i dr. odvijala se u Zagrebu/Gornji Stupnik gdje je građa bila privremeno pohranjena (T. Sekelj Ivančana), a nakon provedene preliminarne obrade otpremljena je u Muzej grada Koprivnice, gdje se nalazi do odluke nadležnog ministarstva o stalnom čuvanju iskopane građe.

O lokalitetu Hlebine-Velike Hlebine

Arheološko nalazište Hlebine–Velike Hlebine nalazi se u Koprivničko-križevačkoj županiji, oko 1,5 km istočno od današnjeg naselja Hlebina, uz cestu koja vodi prema Gabajevoj Gredi. Velike Hlebine čini izdužena uzvisina smjera sjever-jug dužine oko 550 m, širine oko 300 m, s najvišom kotom od 124 m. Istočnije od tog položaja teren je znatno niži i vjerojatno predstavlja stari meandar rijeke Drave, tako da je ovaj blagi brežuljak bio pogodan za stalni boravak stanovništva.

Na lokalitet je upozorio pok. Miralem Alečkovića, mještatin Hlebina, koji je naveo da su na položaju Velike Hlebine, u rekognosciranju tijekom 1994. g., po površini izoranih njiva pronađeni ulomci prapovijesne, kasnobrončanodobne, antičke i srednjovjekovne keramike. Tom su prigodom, uz keramiku zamijećeni i tragovi lijepa, velika količina troske, kao i ulomci keramičkih sapnica, nalazi koje je moguće preliminarno vezati uz talioničku djelatnost na ovom lokalitetu.

Zbog svega navedenoga, na tom su položaju u 2016. g. organizirana i provedena geofizička istraživanja na površini od 10 000 m² te potom arheološka iskopavanja na površini od 206,87 m². Neinvazivnim metodama šireg prostora točno je prepoznata lokacija talioničke radionice i mjesto odlaganja talioničkog otpada, kao i pozicija s naseobinskim ostacima. Ti su položaji ciljano arheološki istraživani te su se pokazali kao ostaci nekoliko talioničkih peći unutar radionice koja je obilovala talioničkim otpadom. No, provedenim iskopavanjima u 2016.g., koje je proveo Institut za arheologiju pod vodstvom dr. sc. T. Sekelj Ivančan, unutar iskopa sonde S-1 obuhvaćen je tek manji dio talioničke radionice. Kako bi se obuhvatio čitav prostor pretpostavljene talioničke radionice, s istraživanjima se nastavilo i u 2017.godini, kojom prigodom su otvorene dvije sonde. U sondi 2, na površini od 626,38 m², obuhvaćen je preostali dio, u geofizičkim istraživanjima prepoznate talioničke radionice, dok su u sondi 3, istražene površine 258,44 m², pronađeni ostaci ranosrednjovjekovnog naselja. Unutar iskopa sonde 2 pronađeno je nekoliko jama sa zapečenim dnom, vjerojatno tvorevina koje su bile sastavni dio radionice, gdje su predstavljale mjesta na kojima se pržila ruda ili pripremao drveni ugljen, elementi koji su neophodni u samom procesu taljenja željezne rude. Ova pretpostavka ukazuje na njihovu primarnu funkciju, no sekundarno, sve su spomenute jame bile ispunjene velikom količinom talioničkog otpada.

Metoda prikupljanja otpada

Tijekom arheoloških istraživanja nalazišta prikupljeni su svi pronađeni predmeti i nalazi, pa tako i sav talionički otpad koji je sadržavao komade lomljene zgure/troske/šljake, komade zapečenih stijenki peći, lomljene keramičke sapnice, ulomke ili cijele valutice šljunka i drugo, kako iz svih zatvorenih arheoloških cjelina, tako i iz svih evidentiranih arheoloških slojeva. Ukupno je zabilježeno 69 stratigrafskih jedinica (SJ 064 – SJ 132), od kojih se mogu izdvojiti slojevi, strukture, ukopi i zapune. Prikupljena je sva građa te je uvedeno 160 vrećica uglavnom s nalazima keramike, zapečenog lijepa te zgure (N 161 – N 320). S obzirom da je

orani sloj (SJ 001) uklanjan strojno, nije bilo moguće prikupiti sav talionički otpad iz humusa i sa same površine iskopa sonde S-2 i S-3.

Metoda makroskopske analize otpada

Makroskopska analiza talioničkog otpada je primarna obrada u kojoj lučimo vrstu otpada na osnovu njegovih vanjskih značajki (Sekelj Ivančan, Hrovatin 2017). Sastavni dio te analize je razvrstavanje, te dokumentiranje težine i osnovnih mjera. Tijekom tog procesa odabiru se i komadi koji svojim vanjskim karakteristikama upućuju da bi mogli sadržavati neke elemente koji bi bili korisni za provedbu daljnjih laboratorijskih analiza.

Vrste otpada

Razvrstavanjem talioničkog otpada dobiveno je nekoliko kategorija koje je moguće selektirati (Sekelj Ivančan, Hrovatin 2017). Prva i najkarakterističnija je **talionička zgura** nastala iz talioničkog postupka taljenja rude. Njen oblik ovisi o obliku peći i samom postupku tj. načinu na koji se zgura odvaja od željeza. Ukoliko se radi o *tekućoj zguri* iz peći „na istek“, ona je plavičastosive do crne boje, a s obzirom na druge načine dobivanja željeza može biti u obliku *bloka zgure*, ili kod direktne proizvodnje željeza gdje je dobiveni produkt kojeg vadimo iz peći nagrešpani nisko ugljični komad željeza – *volk*. Prepoznata je i zgura šupljikave strukture, nastale uslijed sagorijevanja većih komada ugljena na dnu ložišta peći, zgura koja izgleda kao „čipka“, a koja se obično slijegala na zapečenom dnu peći – *dno peći*. Na samom dnu peći ponegdje se mogla nalaziti tzv. zdjelica koja je izdvajana u posebnu kategoriju tzv. *skledica*. Zgura može biti i u obliku *kapljice zgure*, koja se obično nalazi u blizini nakovnja gdje se željezo dalje obrađivalo ili tzv. *kovačka zgura* koja se obično nalazi na dnu kovačkog ognjišta. Zguru koju iz bilo kojih razloga nije bilo moguće opredijeliti u navedene kategorije, dokumentirana je kao *neopredijeljena zgura*.

U sljedeću kategoriju vrste otpada spadaju komadi **stijenki peći**. Ti su komadi dijelovi od gline napravljenih ljevkastih ložišta talioničkih peći, a mogu biti i dijelovi kovačkih ognjišta. Ponekad su stijenke *staklaste* uslijed jako visoke temperature koja se stvara oko mjesta na kojem se nalazi sapnica, odnosno gdje se u peć dovodi zrak.

U otpadu se često nalaze i sitni komadi **željeza**, ali i komadići **rude**, koji su također zabilježeni. Često se u otpadu prikupljenom pri terenskim istraživanjima pronalaze i drugi sitni nalazi, primjerice ulomci keramike, kamena i drugog, koji su razvrstani u kategoriju **Drugo** i s

obzirom da nisu direktno vezani uz taljenje, ti nalazi nisu uzimani kao relevantan podatak za količinu talioničkog otpada.

Talionički je otpad razlučen po pojedinim stratigrafskim jedinicama (SJ) unutar obje sonde (S-2 i S-3), s time da se dokumentirao sadržaj svakog pojedinog broja nalaza (N) unutar svakog SJ-a posebno, ali je u konačnici izražen i ukupni zbroj svih kategorija nalaza u pojedinoj cjelini (SJ-u) (Tablica 2).

Kratice kategorije otpada:

T : talionička zgura

K : kovačka zgura

SK : »skledica« ili »zdjelica« - jako zapečeno dno ložišta peći

SP : stijenka peći

DP : zgura s dna peći

Ž : željezo

R : ruda

N : neopredjeljena zgura

SKO: crveno zapečena, glatka stijenka peći, vjerojatno iznad sapnice

Ostale kratice i oznake:

D : drugo

Z : zgura

L : lijep

Š : šljunak

K : kamen

SJ: stratigrafska jedinica

N : broj nalaza zabilježen na terenu

g : gram

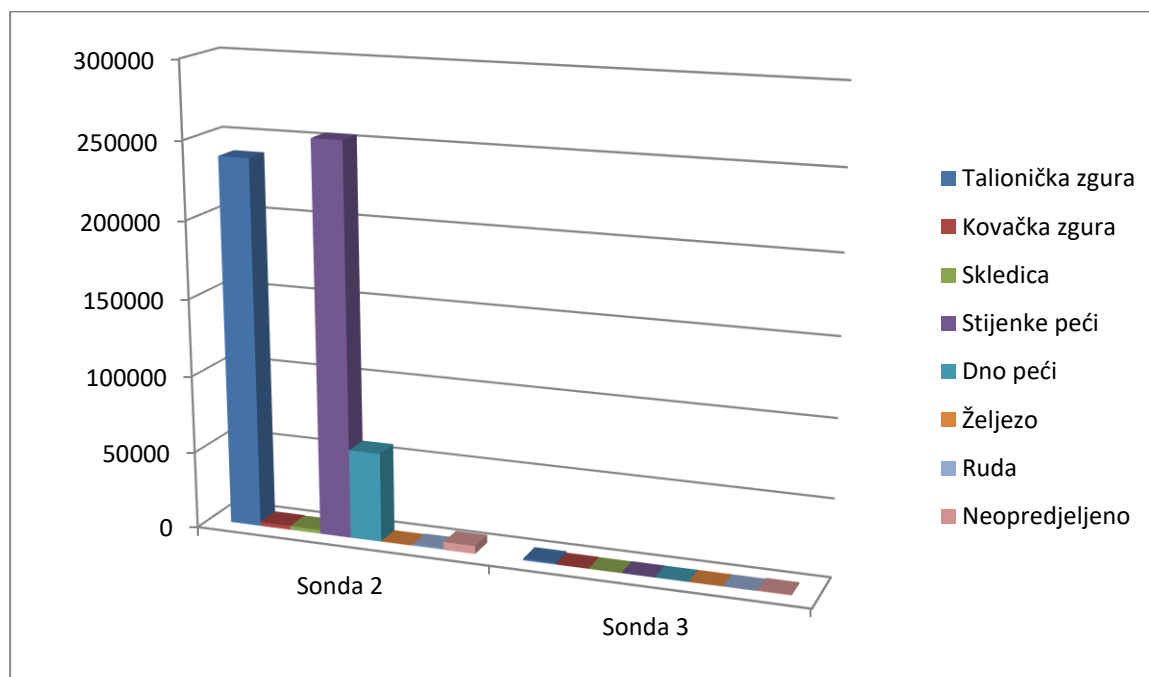
kom.: komad

Dokumentirani talionički otpad

Tijekom makroskopske analize otpada iz sonde 2 i 3 ustanovljeno je da je ukupno pregledano preko 10 000 komada koji se direktno mogu vezati uz obradu željezne rude i proizvodnju željeza na lokalitetu. Njihova ukupna težina iznosila je nešto više od 560 kilograma (Tablica 1).

UKUPNO S-2 i S-3	Talionička zgura: 239 786 g / 3 871 kom. Kovačka zgura: 2 857 g / 16 kom. Skledica/Zdjelica: 2 432 g / 54 kom. Stijenke peći: 253 726 g / 5 333 kom. Dno peći: 57 803 g / 699 kom. Željezo: 319 g / 8 kom. Ruda: 716 g / 26 kom. Neopred.: 5 728 g / 140 kom.	563 367 g / 10 147 kom.

Tablica 1 - sastav pregledanog otpada iz S-2 i S-3 razvrstan po kategorijama, izražen u gramima i komadima

Graf 1 – Sastav pregledanog otpada iz S-2 i S-3 i usporedba njihovih omjera, izraženo u gramima

Iz Tablice 2 i priloženog Grafa 1 uočava se da je najveća količina talioničkog otpada prisutna unutar prostora obuhvaćenog sondom 2, gdje se u geofizičkim istraživanjima

pretpostavilo rasprostiranje talioničke radionice, dok se on u sondi 3, gdje su istraženi ostaci ranosrednjovjekovnog naselja, javlja tek sporadično.

Pogledaju li se podaci o količini otpada ukupno, a napose za otpad iz sonde 2, može se istaknuti da je najviše otpada uvršteno u kategoriju *talionička zgura* koja je tijekom analize lako prepoznatljiva, jer se većinom radi o „tekućoj“ zguri, te u kategoriju *stijenka peći*, također makroskopski lako prepoznatljivu. Tzv. „tekuća“ zgura uobičajeno je plavičastosive boje i većinom su joj na površini vidljive trakaste linije nastale tijekom curenja tekuće zgure nastale u talioničkom procesu u pećima tipa „na istek“. Takva zgura je nakon hlađenja zadržala spomenuti oblik i lako je prepoznatljiva unutar talioničkog otpada ([Slika 1](#)).

Slika 1 – S-2, talionička tekuća zgura iz SJ 111

Zapečene *stijenke peći* najzastupljenija je kategorija. Obrađivani ulomci bili su različitog spektara boja, od raznih tonova sive i oker boje, a ponegdje su stijenske bile i izrazito crvene boje, što ukazuje da je taj dio stijenske bio na mjestima plašta peći gdje je bila iznimno visoka temperatura. Dio *stijenki peći* bio je na jednoj strani *staklaste* površine, nastale također uslijed visoke temperature neposredno uz i oko sapnice kojom se u unutrašnjost peći dovodio zrak, a često su na površini pojedinih komada bili vidljivi otisci prstiju nastali pri podizanju stijenki ložišta peći ([Slika 2](#)). Dio talioničkog otpada čine i komadi *čipkaste* zgure različitih oblika. Takva šupljikava površina zgure nastala je na samom kraju talioničkog postupka uslijed (ne)sagorijevanja ugljena na samom dnu ložišta ([Slika 3](#)), a prepoznato je i nekoliko komada koji su opredijeljeni kao *zdjelica/skledica* s dna ložišta.

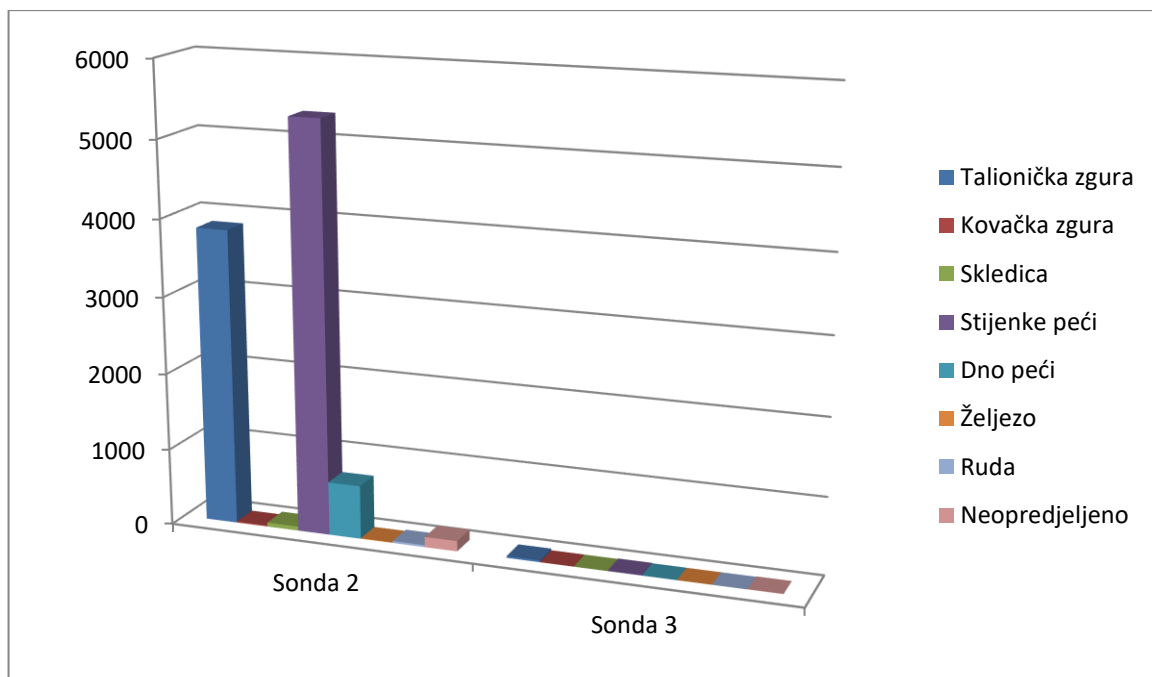
Slika 2 – S-2, ulomak stijenke peći iz SJ 113

Slika 3 – S-2, zgura s dna peći

Dodatni doprinos provedene analize jest u tome što je ona ukazala, za razliku od analize iz sonde 1, na iznimno malu prisutnost kovačke zgure u sondama 2 i 3, što navodi na zaključak da ukoliko se unutar prostora radionice odvijala uz talioničku djelatnost i kovačka djelatnost, kako je to pretpostavljeno prilikom obrade otpada iz sonde 1, ona je vjerojatno bila na prostoru obuhvaćenom iskopom u 2016.g. (Sekelj Ivančan, Hrovatin 2017). Očekuje se da će iznesenu pretpostavku rasvijetliti buduće planirane laboratorijske analize ukoliko se pokažu jasne razlike u kemijskom sastavu između ovih dviju kategorija otpada.

Pogledaju li se podaci izneseni za težinu u odnosu na broj obrađenih komada po pojedinim kategorijama otpada, uočava se da je talionička zgura i zgura s dna peći prisutna u manjem broju komada, ali su oni veći i teži (Graf 2).

Graf 2 – Sastav pregledanog otpada i usporedba njihovih omjera, izraženo u komadima

Zaključak

Jedan od glavnih ciljeva makroskopske analize je omogućiti usporedivost željezarskog otpada koja uobičajenim definicijama »puno« ili »malo« zgure/otpada nije moguća. Postoji značajna razlika u ekonomskom značaju aktivnosti ukoliko je količina otpada primjerice jedna tona, ili sto ili pet kilograma (Tablica 1, Graf 1, 2).

Drugi važan aspekt, koji je vrlo značajan za razumijevanje gospodarske djelatnosti vezane uz proizvodnju i obradu željeza, jest vrsta aktivnosti koja se odvijala u radionici. Značajna je razlika, primjerice, ukoliko se na određenom mjestu pronade jedan kilogram kovačke zgure ili sto kilograma talioničke zgure. U prvom slučaju, to može biti važan lokalni kovač, a u potonjem je riječ o manjoj proizvodnji željeza. U našem slučaju, prema provedenoj makroskopskoj analizi, radi se najvjerojatnije o manjoj proizvodnji u talioničkoj radionici u kojoj se, kako je to već ranije naglašeno, možda odvijala i kovačka djelatnost.

Radi boljeg razumijevanja samog procesa taljenja te eventualno kovanja na prostoru Velikih Hlebina, iz analiziranog otpada odabran je **201 komad** za katalogizaciju. Odabrani korpus obuhvaća sve kategorije otpada (Tablica 2), a od njega će biti odabrani pojedini iskazljivi komadi za detaljnu laboratorijsku analizu.

***

Provedena osnovna makroskopska analiza talioničkog otpada prvi je korak u analizi ove vrste građe s arheoloških iskopavanja lokaliteta Hlebine-Velike Hlebine i osnova je za preliminarne usporedbe i interpretacije, odnosno podloga za sve daljnje moguće detaljnije laboratorijske analize i interpretacije.

Literatura

Sekelj Ivančan, T., Hrovatin, I. M. 2017, Izvješće o rezultatima makroskopske analize talioničkog otpada a arheološkog nalazišta Hlebine-Velike Hlebine, iskopavanje 2016. godine, rukopis, Arhiva ARHINDOKS.

Godina	Sonda	Stratigrafska jedinica (SJ)	Broj nalaza (Z-zgura; L-ljep; Š-šjunak); R (ruda); Sk (skledica); K (kamen)	Talionička (g)	Talionička (kom.)	Kovačka (g)	Kovačka (kom.)	Staklasta (g) 2016; skledica 2017	Staklasta (kom.) 2016; skledica (2017)	Stijena peći (g)	Stijena peći (kom.)	SKO (2016); DP-dno peći (2017) (g)	SKO (2016); DP-dno peći (2017)(kom.)	Željezo (g)	Željezo (kom.)	Neopredjeljeno (g)	Neopredjeljeno (kom.)	Ruda (g)	Ruda (kom.)	Drugo (g)	Drugo (kom.)	UKUPNO pojedinačno svaki SJ (g)	UKUPNO pojedinačno svaki SJ (kom.)	Broj komada za katalogiziranje	UKUPNO (g)	UKUPNO (kom.)	
		1	340 (Z)	197	28					188	30	38	3									423	61		423	61	
		01/064	162/1 (Z)	2019	52					98	7					10	1									2127	60
		01/064	162/2 (Z)	5034	148					386	34	41	3					13	2					1	5474	187	
		01/064	167 (Z)	2937	62					682	20	38	1	82	1	61	3	220	3					5	4020	90	
		01/064	170 (L)							23	2					32	2									55	4
		01/064	336 (Š)																	151	3					0	0
		64	240 (Z)	3931	58					1483	71	62	3			11	1									5487	133
		64	253 (L)	231	5					109	2					34	2	6	1	3	1			1	380	10	
		64	274 (Z)	3858	36					1008	21	34	3			101	2									5001	62
		64	275 (L)	43	1					221	3											22808	550		264	4	
		65	169/1+2 (Z)	28806	397	169	2			15384	324	2326	29	70	2	232	6							5	46987	760	
		65	172/1 (L)	240	5					7819	197	54	1											1	8113	203	
		65	172/2 (L)							13	6															13	6
		65	338 (Š)																	44	1	55113	969		0	0	
		67	164/1 (Z)					71	2	166	10	272	11	75	2	409	11							4	993	36	
		67	164/2 (Z)	5522	180																					5522	180
		67	175/1 (L)	92	7					500	60	54	5							35	3				646	72	
		67	175/2 (L)							1662	86													1	1662	86	
		67	180 (Š)																	787	26	8823	374		0	0	
		69	166 (Z)	9577	120					4339	80	1170	22			1231	4							6	16317	226	
		69	184 (L)	458	6					4427	152	98	1									21300	385	4	4983	159	
		71	197 (Z)	9	5							36	2									45	7		45	7	
		73	194 (L)							22	2															22	2
		73	195 (Z)	177	23					24	4											223	29		201	27	
		75	196 (Z)	60	2					29	1											89	3		89	3	
		77	190 (Z)	303	18					49	5					29	1									381	24
		77	191 (L)							46	5	29	1			13	3					469	33		88	9	

79	202 (L)	12	1					43	2											55	3		
79	203 (Z)	15	1					43	4									113	8		58	5	
81	181 (Z)	6768	115	80	1			2627	81	449	24			376	4					6	10300	225	
81	182 (L)	13	3					1927	96	8	2							12248	326		1948	101	
83	176 (Z)	4716	54					636	6	80	2			35	4					1	5467	66	
83	177 (L)	53	3					1796	52	94	5									1	1943	60	
83	242 (Z)	1681	44					117	4	14	1			7	1	26	1			1	1845	51	
83	244 (L)							52	13					6	1						58	14	
83	250 (K)																348	1	9313	191	0	0	
85	204 (Z)	201	1																		201	1	
85	205 (L)							165	4									366	5		165	4	
87	216 (Z)	1088	35					286	13	107	3			28	2					1	1509	53	
87	217 (L)							229	10												229	10	
87	218 (Š)																49	4			0	0	
87	221 (R)													90	1				1828	64	1	90	1
87/103	U 52 (R)															2	1		2	1	1	2	1
89	213 (Z)	7968	92			978	5	2656	57	1220	15	50	1	449	2					8	13321	172	
89	214 (L)	96	3					3552	65	352	4									3	4000	72	
89	219 (Š)	6	1															11	1	17327	245	6	1
91	199 (L)							349	9	19	1					20	1				1	388	11
91	200/1 (Z)	2643	19					327	6	535	4			253	2						1	3758	31
91	200/2 (Z)	3693	26					336	12	712	7	36	1	11	1	19	1		8953	90	4	4807	48
93	210 (Z)	528	20					448	9	545	7			152	10						1	1673	46
93	211 (L)							162	4										1835	50		162	4
97	206/1 (Z)	11563	196					1541	48	2788	89			185	4						5	16077	337
97	206/2 (Z)									10	1											10	1
97	207 (L)	401	6					6979	156	258	11			30	1	43	1				6	7711	175
97	225 (Z)	11781	166					1910	69	1571	23			36	7	15	3				4	15313	268
97	226 (L)	92	6					4363	107	20	3											4475	116
97	337 (Š)																	102	2	43586	897	0	0
99	187/1 (Z)	20294	175					16344	255	10673	45			53	1						12	47364	476
99	188/1 (L)	2174	13					7710	155	2311	10			85	1	49	1				12	12329	180
99	188/2 (L)							14389	259												2	14389	259

99	188/3 (L)							15820	102									89902	1017	3	15820	102		
100	272 (L)							883	48									883	48	1	883	48		
102	223/1 (Z)	16800	203												42	1					1	16842	204	
102	223/2+3 (Z)			1311	5			20607	287	14603	177			68	2						10	36589	471	
102	224/0 (L)							535	2												1	535	2	
102	224/1+2 (L)	1357	11			165	1	4476	170	3429	24			100	3						8	9527	209	
102	224/3 (L)							14335	151												5	14335	151	
102	224/4 (L)							18843	433												2	18843	433	
102	238 (Š)																126	3	96671	1470		0	0	
104	271 (L)							1142	28									1142	28	1	1142	28		
105	230 (Z)	17834	395	365	3	1218	46	5325	242			6	1	153	3	12	2				10	24913	692	
105	231/1 (L)	54	4					1933	74									301	4			1987	78	
105	231/2 (L)																	29	2	26900	770		0	0
106	233 (Z)	8711	457	307	2			727	49	360	22			42	7	41	2				2	10188	539	
106	234 (L)	772	57					2734	196	198	23								13892	815		3704	276	
107	247 (Z)	5945	85					2904	53	3290	35			381	16	14	1				4	12534	190	
107	248 (Z)													56	7	12	2				2	68	9	
107	249 (L)	250	3					6243	104									16	2	19095	306	6	6493	107
107/102	U 63 (R)															3	2		3	2	1	3	2	
109	251/1+2 (Z)	26189	209	457	2			5787	128	441	16			31	1						12	32905	356	
109	252 (L)	286	4					7693	169					67	1							8046	174	
109	265 (Z)	7682	84					4067	69	317	5			45	1	179	1				4	12290	160	
109	339 (Š)																	61	1	53241	690		0	0
111	258 (Z)	7863	104					2284	44	1332	9										3	11479	157	
111	259 (L)							5392	72					33	2				16904	231	7	5425	74	
112	263 (L)	40	4					588	25					89	7						1	717	36	
112	264/1 (Z)	1495	45					217	17	44	2			65	5							1821	69	
112	264/2 (Z)	46	1																2584	106		46	1	
113	266 (Z)	1570	16					8388	56	4036	37			6	1						8	14000	110	
113	267 (L)	8	3					6356	89												3	6364	92	
113	270 (L)	751	13					5822	37	2965	3										5	9538	53	
113	277 (L)	244	2					1711	36	616	2								32473	295	2	2571	40	
116	273 (Z)	1485	15					1105	28	125	1			85	1				2800	45		2800	45	

		S-2 - sum	238662	3848	2689	15	2432	54	253582	5327	57774	698	319	8	5180	135	716	26	2063	54	561354	10111	201	561354	10111			
2017	3	1	319 (Z)	382	2																			382	2			
		1	280 (Z)	48	2				41	3	29	1				2	1								120	7		
		1	281 (K)	21	1															104	2	523	10		21	1		
		117	306 (Š)																	68	5	0	0		0	0		
		119	295/1 (Z)	328	6	168	1			56	1					217	1								769	9		
		119	295/2 (Z)	73	3					10	1														83	4		
		119	295/3 (Z)	207	4											309	1								516	5		
		119	313 (Š)																	2011	56				0	0		
		119	321 (K)																	241	9				0	0		
		119	332 (Š)																	169	13	1368	18		0	0		
		121	305 (Š)																	699	47				0	0		
		121	312 (Z)	41	3											17	1								58	4	58	4
		131	293 (Š)																	478	62				0	0		
131	292 (Z)	24	2					37	1					3	1							64	4	64	4			
		S-3 - sum	1100	23	168	1	0	0	107	6	29	1	0	0	545	5	0	0	3770	194	2013	36	0	1949	36			
UKUPNO			239786	3871	2857	16	2432	54	253726	5333	57803	699	319	8	5728	140	716	26	5833	248	563367	10147	201	563367	10147			